

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 8PP/22/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2124010742
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Caban, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2024:2124010742.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava v konaní pred samosudcom JUDr. Jozefom Cabanom, PhD., v trestnej veci odsúdeného: A. G., nar. XX.XX.XXXX v U., trvale bytom A., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v V. Hrnčiarovce nad Parnou, o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom dňa 22.04.2024 takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona a § 415 ods. 1 Trestného poriadku súd žiadosť odsúdeného: A. G., nar. XX.XX.XXXX v U., trvale bytom A., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený:

- rozsudkom Okresného súdu Malacky zo dňa 21.07.2021, sp. zn. 3T/24/2019, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29.10.2021, sp. zn. 2To/82/2021,
z a m i e t a.

odôvodnenie:

Dňa 13.03.2024 bol Okresnému súdu Trnava doručený návrh odsúdeného: A. G., nar. XX.XX.XXXX v U., trvale bytom A., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. V čase rozhodovania o žiadosti odsúdeného odsúdený vykonával trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Malacky zo dňa 21.07.2021, sp. zn. 3T/24/2019, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29.10.2021, sp. zn. 2To/82/2021, v trvaní 28 mesiacov so zaradením do ústavu s minimálnym stupňom stráženia za prečin krádež podľa § 212 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) Trestného zákona a prečin porušovanie domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona.

Súd vo veci nariadil a vykonal verejné zasadnutie.

Prokurátor na verejnom zasadnutí navrhol žiadosť zamietnuť s poukazom na to, že odsúdený už bol vo výkone trestu, už bol podmiennečne prepustený, a je sedem krát súdne trestaný.

Odsúdený na verejnom zasadnutí uviedol, že trvá na návrhu a skutok ľutuje.

Na verejnom zasadnutí boli vykonané dôkazy, a to: rozsudok Okresného súdu Malacky z 21.07.2021, sp. zn. 3T/24/2019 (č. I. 15-19), uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 29.10.2021, sp. zn. 2To/82/2021 (č. I. 20-21), hodnotenie odsúdeného a skrátený výpis klienta (č. I. 22-23), lustrácia v registri obyvateľov (RO), lustrácia ZVJS, odpis registra trestov (RT).

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou najmä vyplýva, že dňa 13.01.2023 bol odsúdený dodaný vo výkone trestu odňatia slobody do Ústavu na výkon väzby a ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica na základe rozhodnutia Okresného súdu Malacky zo dňa

21.07.2021, spis. zn. 3T/24/2019. Jeho správanie a vystupovanie nie je v pedagogickej dokumentácii bližšie hodnotené. Pracovne zaradený nebol. Disciplinárne riešený nebol. V ústave Banská Bystrica neabsolvoval žiadny rekvalifikačný kurz, ani iné formy vzdelávania. Správanie a vystupovanie počas jeho pobytu v ústave Hrnčiarovce nad Parnou bolo vždy na požadovanej úrovni. Príkazy a nariadenia príslušníkov rešpektuje. Do konfliktných situácií s inými odsúdenými sa nedostáva. Disciplinárne odmenený bol doposiaľ jedenkrát a to dňa 17.12.2023 mimoriadnym povolením návštevy za dlhodobé vzorné plnenie pracovných povinností. Disciplinárne potrestaný nebol. Neabsolvoval žiadny rekvalifikačný kurz ani iné formy vzdelávania. Voľný čas trávi zmysluplne. Do aktivít organizovaných v rámci kultúrnoosvetovej činnosti sa zapája podľa svojich možností a záujmov. V ústave je pracovne zaradený, pracovné povinnosti si plní zodpovedne, pracuje samostatne. Pracovné návyky a zručnosti má osvojené v dostatočnej miere. Pracovná morálka je na veľmi dobrej úrovni, s jeho prácou sú nadriadení spokojní. Podľa potreby a určenia sa zapája aj do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného v oblasti udržiavania čistoty a upravenosti ubytovacích a spoločných priestorov ústavu. Počas výkonu trestu udržiava sociálny kontakt formou návštev, telefonovania a korešpondencie. Odsúdený plní ciele stanovené programom zaobchádzania. Resocializačná prognóza je menej priaznivá na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti. Riaditeľ odporučil odsúdeného podmienične prepustiť.

Zo skráteného výpisu klienta vyplýva dátum možného podmieničného prepustenia 13.03.2024, a že odsúdený bol súdne trestaný 6 krát, vykonané 2 tresty odňatia slobody.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený má v registri trestov 7 (sedem) záznamov a to z rokov 1993 až 2021, a to za majetkovú trestnú činnosť, a že bol dva krát podmienične prepustený.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku, o podmieničnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmieničné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmienične prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmieničného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieničného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieničného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieničného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmieničného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieničného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmieničnom prepustení prihliadne súd aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že súd môže odsúdeného podmienične prepustiť z výkonu trestu po splnení jednak formálnej podmienky, a to zákonom stanovenej doby výkonu trestu, a jednak po splnení dvoch materiálnych podmienok, ktorými sú plnenie povinností a správanie odsúdeného, ktorými preukázal polepšenie sa a skutočnosť, že od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Zmysel podmieničného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmieničné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny

život. Podmienečné prepustenie má mať na odsúdeného výchovný vplyv a to nielen ten, že iba v skúšobnej dobe po podmienečnom prepustení bude odsúdený viesť riadny život, ale predovšetkým ten, že odsúdenému je daná šanca na riadny život s tým, že sa už trestnej činnosti viac nedopustí, nakoľko rozhodnutím o podmienečnom prepustení súd prezumuje, že výkon trestu odňatia slobody splnil vo vzťahu k osobe odsúdeného svoj účel. Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by odsúdený po podmienečnom prepustení viedol riadny život. Súd tiež uvádza, že z povahy inštitútu podmienečného prepustenia vyplýva, že jeho uplatnenie nemá byť automatické a nemá sa stať pravidlom, ale má sa uplatniť iba výnimočne, kedy jeho uplatnenie budú odôvodňovať okolnosti konkrétneho prípadu.

Uplatnenie fikcie neodsúdenia, čo znamená, že sa na odsúdeného hľadí, ako keby nebol odsúdený, nebráni tomu, aby ju súd zohľadnil pri posudzovaní osobnosti odsúdeného, jeho náchylnosti k páchaniu trestnej činnosti, vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným právnymi predpismi, a teda pri celkovom hodnotení možnosti nápravy odsúdeného. Zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia totiž zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, nie však aj samotná skutočnosť, že páchatel spáchal trestný čin a bol zaň právoplatne odsúdený, keďže aj zahladené odsúdenie dáva obraz o osobe odsúdeného a jeho sklonoch páchať trestnú činnosť a oprávňuje súd skúmať existenciu očakávania vedenia riadneho života odsúdeným po jeho prípadnom podmienečnom prepustení z výkonu trestu (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Rozhodnutie o podmienečnom prepustení je fakultatívnej povahy, čo znamená, že naň neexistuje právny nárok, ktorého by sa mohol odsúdený domáhať ihneď, ak sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Súd v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku vyhodnotil dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, a dospel k nasledovným záverom.

Prvá zákonná (formálna) podmienka splnená je. Odsúdený vykonal potrebnú časť trestu odňatia slobody podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona ku dňu 13.03.2024. Ku dňu rozhodovania súdu o žiadosti odsúdeného dňa 22.04.2024 je táto podmienka splnená.

Druhá zákonná (prvá materiálna) podmienka a to tá, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, podľa názoru súdu splnená je. Súd poukazuje na hodnotenie riaditeľa ÚVTOS, podľa ktorého správanie a vystupovanie odsúdeného je na požadovanej úrovni, bol pracovne zaradený, voľný čas sa snaží tráviť zmysluplne, podľa potreby a určenia sa zapája do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného v oblasti udržiavania čistoty a upravenosti ubytovacích a spoločných priestorov oddielu a ústavu, udržiava sociálny kontakt, bol 1 krát disciplinárne odmenený, disciplinárne potrestaný nebol, plné ciele stanovené programom zaobchádzania. Vzhľadom na kladné hodnotenie riaditeľa ústavu bez vážnych nedostatkov súd dospel k záveru o splnení prvej materiálnej podmienky.

Tretia zákonná (druhá materiálna) podmienka, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu, podľa názoru súdu splnená nie je.

Súd k uvedenému záveru dospel s poukazom na trestnú minulosť odsúdeného, časovú súvislosť medzi trestnou činnosťou, a na povahu trestnej činnosti.

Z odpisu registra trestov vyplývajú nasledovné skutočnosti týkajúce sa odsúdeného.

V roku 1993 bol odsúdený za krádež a bol mu uložený podmienečný trest odňatia slobody. V roku 1994 bol odsúdený za krádež a bol mu uložený podmienečný trest odňatia slobody. V roku 2000 bol odsúdený za krádež, bol mu uložený 18 mesačný nepodmienečný trest odňatia slobody v I. NVS, z ktorého bol v roku 2002 podmienečne prepustený; osvedčil sa. V roku 2003 bol odsúdený za krádež a porušovanie domovej slobody, bol mu uložený 18 mesačný nepodmienečný trest odňatia slobody v II. NVS, z ktorého bol v roku 2004 podmienečne prepustený; osvedčil sa. V roku 2009 bol odsúdený za podvod, za čo mu bol uložený peňažný trest. V roku 2018 bol odsúdený za zločin krádež a porušovanie domovej slobody,

za čo mu bol uložený podmienený trest s probačným dohľadom. V roku 2021 bol odsúdený za krádež a porušovanie domovej slobody, a bol mu uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 28 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Z týchto skutočností vyplýva, že predchádzajúce podmienené odsúdenia, a ani neskoršie výkony trestov odňatia slobody, u odsúdeného nevedli k náprave, pretože napriek týmto predchádzajúcim skúsenostiam, sa odsúdený dopustil ďalších trestných činov. Súd tiež poukazuje na skutočnosť, že odsúdený sa dopúšťal trestnej činnosti nielen vo forme prečinu, ale aj v závažnejšie forme zločinu.

Možno konštatovať, že odsúdený má sklony k páchaniu trestnej činnosti. Predchádzajúce odsúdenia, hrozby nariadenia výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody, a ani samotný výkon trestu odňatia slobody, nepôsobili na odsúdeného dostatočne výchovne a preventívne tak, aby odsúdeného prevychovali a odradili od páchania ďalšej trestnej činnosti. Páchanie protiprávnej činnosti preto nie je u odsúdeného len jednorazovým vybočením z inak riadneho spôsobu jeho života, ale ide o osobu, ktorá opakovane páchala protiprávnu činnosť. Súd taktiež poukazuje na skutočnosť, že odsúdený sa dopustil trestnej činnosti v období od roku 1992 do roku 2018. Vzhľadom na početnosť trestnej činnosti s poukazom na dlhšie časové obdobie je súd toho názoru, že na základe týchto skutočností je možné posúdiť predpoklady vedenia riadneho života na účely podmieneného prepustenia. Napokon aj riaditeľ ústavu uviedol, že resocializačná prognóza odsúdeného je menej priaznivá na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti.

Napokon súd v neprospech odsúdeného posúdil aj tú skutočnosť, že odsúdený už bol podmienené prepustený z výkonu trestu odňatia slobody v roku 2002 a 2004, a napriek tejto skutočnosti sa neskôr trestnej činnosti opätovne dopustil a to opakovane. Predpoklad vedenia riadneho života v budúcnosti pri podmienenom prepustení je podľa názoru súdu potrebné vykladať širšie, teda že sa od odsúdeného neočakáva vedenie riadneho života len počas plynutia skúšobnej doby, ale aj dlhodobo po jej uplynutí. Pokiaľ súdy dali odsúdenému už dve možnosti ukázať, či je schopný viesť riadny život bez páchania trestnej činnosti, a napriek tomu sa odsúdený opäť trestnej činnosti dopustil a to opakovane, tak je nevyhnutné dospieť k záveru, že tieto skutočnosti zakladajú dôvodné pochybnosti o schopnosti odsúdeného viesť riadny život. Zároveň tieto skutočnosti vo výraznej miere spochybňujú tvrdenia odsúdeného o ponaučení a úmysle viesť riadny život; tvrdenia odsúdeného v kontexte týchto skutočností súd považuje za nepresvedčivé.

Z týchto všetkých skutočností vyplývajú vážne a dôvodné pochybnosti o tom, či možno od odsúdeného očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Pokiaľ súd aj konštatoval splnenie prvej materiálnej podmienky, tak prípadné polepšenie samo o sebe neznamená, že došlo k trvalej zmene osoby odsúdeného, a že odsúdený bude schopný viesť v budúcnosti riadny život bez páchania trestnej činnosti. Splnenie prvej materiálnej podmienky vychádza zo správania vo výkone trestu, pričom skutočnosť, že sa odsúdený správa dobre vo výkone trestu, ešte neznamená, že sa bude dobre správať aj v prípade podmieneného prepustenia.

Súd tiež dodáva, že hoci sa odsúdený dopúšťal majetkovej trestnej činnosti, a vo výkone trestu je pracovne zaradený, je v tomto smere hodnotený kladne, a má osvojené pracovné návyky, tak s poukazom na dlhodobosť obdobia páchania trestnej činnosti, jej početnosť, a predchádzajúce podmienené prepustenia, je súd toho názoru, že uvedená pracovná činnosť odsúdeného vo výkone trestu neeliminuje pochybnosti o vedení riadneho života v budúcnosti. Odsúdený mal opakovane možnosti zabezpečiť si príjem iným spôsobom ako trestnou činnosťou, a napriek tomu sa trestnej činnosti opäť dopustil.

Súd má za to, že náprava odsúdeného a celkové pozitívne pôsobenie na odsúdeného je v súčasnosti možné len počas ďalšieho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmieneným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov.

Vzhľadom na vykonané dokazovanie a vyššie uvedené skutočnosti a úvahy súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia, teda tak, že návrh odsúdeného o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Sťažnosť sa podáva na Okresný súd Trnava a to do 3 (troch) pracovných dní od oznámenia uznesenia, a rozhoduje o nej Krajský súd v Trnave. Oznámením uznesenia je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť, alebo doručenie rovnopisu uznesenia. Právne neúčinná je sťažnosť podaná osobou, ktorá sa svojho práva podať sťažnosť výslovne vzdala.